

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. januar 2013
Br. ref.: RK341/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI83/12

Podnosioci

Muhamet Ukalo
Neime Ukalo

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 521/2009, od 4. juna 2012.
god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane g. Muhamet Ukalo i g-de Neime Ukalo, sa prebivalištem u Prizrenu (u daljem tekstu: "Podnosioci").

Osporena odluka

2. Podnosioci osporavaju presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 521/2009, od 4. juna 2012. god., koja im je uručena 1. avgusta 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosioci navode da gore navedena presuda krši njihova prava zagarantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: "Ustav"), odnosno članom 31 [Pravo na čestito i nepristrasno suđenje] i članom 46 [Zaštita imovine] i Evropskom konvencijom za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: "EKLJP"), odnosno članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1 (Zaštita imovine) Protokola 1 EKLJP.

Pravni osnov

4. Član 113.7. Ustava, član 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: "Zakon") i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: "Poslovnik o radu").

Postupak pred sudom

5. Dana 17. septembra 2012. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: "Sud").
6. Dana 5. oktobra 2012. god. predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI-83/12, imenovao sudiju Ivana Čukalovića kao sudiju izvestioca. Istog dana je predsednik Ustavnog suda, odlukom br. KSH. KI-83/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 5. novembra 2012. god., Vrhovni sud je obavešten u vezi sa zahtevom.
8. Dana 27. novembra 2012. god. veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo predlog Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 21. februara 1963. god. otac podnosilaca je sklopio kupoprodajni ugovor za nepokretnost sa Društvenim preduzećem "PIK Progres" (u daljem tekstu: DP "PIK Progres").
10. Dana 15. aprila 1967. god., nepokretnost je prodana trećem licu, g-đi A.Q.
11. Dana 6. decembra 1968. god. otac podnosilaca je sklopio ugovor o poklonu za drugu nepokretnost sa DP "PIK Progres".
12. Dana 1. februara 2001. god., Opštinski sud u Prizrenu (Presuda C. br. 69/2000) je usvojio tužbu podnosilaca i potvrdio da su sklopljeni ugovori od 21. februara 1963. god. i od 6. decembra 1968. god. ništavni. Opštinski sud je obavezao DP "PIK Progres" da prizna podnosiocima kao vlasnike nepokretnosti i da je preda na korišćenje i slobodno posedovanje, kao i da dozvoli registraciju u katastarskoj službi na ime podnosilaca. Opštinski sud u Prizrenu je utvrdio da "Shodno članu 37. Zakona o imovinsko pravnim odnosima ("Službeni list" 6/1980, Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, januar 30, 1980. god) vlasnik može putem tužbe da zahteva povratak nepokretnosti, pod uslovom da podnosilac potvrdi da nad vraćenoj stvari ima imovinsko pravo." Štaviše, Opštinski sud zaključuje da su ugovori koje je sklopio otac podnosilaca

ništavni, zato što su sklopljeni pod pritiskom i samim tim nemaju nikakvo pravno dejstvo. Ova presuda je postala konačna i obavezujuća dana 26. marta 2001. god.

13. Dana 4. aprila 2001. god, Opštinski sud u Prizrenu (Odluka C. br. 69/2000) je doneo rešenje kojim je ispravio svoju presudu od 1. februara 2001. god. Opštinski sud Prizrena greškom nije uključio ukupan iznos površine nepokretnosti koja treba da se vrati podnosiocima. Ovo rešenje je postalo konačno i obavezujuće 20. aprila 2001. god.
14. Dana 30. aprila 2001. god., podnosioci su podneli predlog Opštinskom sudu u Prizrenu za izvršenje konačne i obavezujuće presude Opštinskog suda u Prizrenu.
15. Dana 22. juna 2001. god. Opštinski sud u Prizrenu (E. br. 22/01) je dozvolio izvršenje. Dana 5. jula 2002. god. A.Q. je podnela prigovor i zahtevala od Opštinskog suda u Prizrenu da proglasi odluku o izvršenju od 22. juna 2001. god., neprihvatljivom.
16. Dana 30. avgusta 2002. god. Opštinski sud u Prizrenu (Odluka E. br. 22/01) je obustavio postupak izvršenja, zato što je A.Q. navela da A.Q. ima imovinsko pravo nad spornom nepokretnom imovinom. Opštinski sud u Prizrenu je dalje savetovao A.Q. da pokrene građanski postupak za rešavanje spora u vezi s tim ko je pravni vlasnik nad nepokretnom imovinom i da potvrdi da je izvršenje neprihvatljivo.
17. Dana 1. oktobra 2002. god, A.Q. je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu protiv podnosilaca i protiv DP "PIK Progres" u cilju proglašavanja izvršenja neprihvatljivim i potvrđivanja A.Q. imovinskog prava.
18. Dana 17. decembra 2002. god, Opštinski sud u Prizrenu (Presuda C. br. 556/02) je usvojio tužbu A.Q. potvrđujući da je A.Q. vlasnik sporne nepokretne imovine na osnovu posedovanja i držanja i obavezao je podnosiocima da priznaju imovinsko pravo A.Q. i da dozvole registraciju sporne nepokretnosti. Štaviše, Opštinski sud u Prizrenu je proglasio izvršenje odluke E. br. 22/01 od 22. juna 2001. god. kao neprihvatljivo. Opštinski sud u Prizrenu je zaključio:
 - a. da A.Q. nikad nije učestvovala u postupku kada je Opštinski sud doneo presudu (C. br. 69/2000) 1. februara 2001. god. i prvi put je saznala u vezi sa postupkom kada je Opštinski sud u Prizrenu otišao do sporne nepokretne imovine kako bi izvršio svoju odluku;
 - b. da je A.Q. savesni držalac sporne nepokretnosti još od 1970. god. pa do sada. A.Q. je posedovala spornu nepokretnost na osnovu valjanog pravnog posla—kupoprodajnog ugovora koji je sklopljen 15. aprila 1967. god. A.Q. je koristila spornu nepokretnost a da je niko i ni na koji način nije ometao. Štaviše, A.Q. nije bila upoznata da se vodi neki sudski postupak u vezi sa spornom nepokretnom imovinom sve dok Opštinski sud u Prizrenu nije otišao do sporne nepokretne imovine da izvrši odluku E. br. 22/01 od 22. juna 2001. god;
 - c. da je istina da je sporna nepokretnost bila registrovana kao društvena imovina kada je bila prodana DP-u "PIK Progres" dana 21. februara 1963. god. Međutim, pošto su ugovori proglašeni ništavnim od strane Opštinskog suda u Prizrenu dana 1. februara 2001. god. (Presuda C. br. 69/2000) onda sporna nepokretnost nije nikad bila društvena imovina;
 - d. da je A.Q. stekla imovinsko pravo na osnovu posedovanja, držanja—shodno članu 28. stav 4 Zakona o imovinsko pravnim odnosima ("Službeni list" 6/1980, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, januar 30, 1980. god).

Podnosioci su se žalili protiv ove presude Okružnom sudu u Prizrenu.

19. Dana 28. januara 2004. god., Okružni sud u Prizrenu (Presuda Ac. no. 254/2003) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Prizrenu od 17. decembra 2002. god. Podnosioci su podneli zahtev za reviziju Vrhovnom sudu protiv ove presude.
20. Dana 21. jula 2004. god. Vrhovni sud (Presuda Rev. br. 137/2004) je usvojio zahtev za reviziju i poništio presudu sudova nižih stepena i vratio je prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Vrhovni sud zaključuje da: "Suštinske povrede odredaba parničnog postupka stoje u činjenici da postoji protivrečnost između onoga što se navodi u obrazloženju i dokaza izvedenih na ročištu za glavno razmatranje." Štaviše, Vrhovni sud takođe zaključuje da to "[...] ne može da prihvati zaključak drugostepenog suda, zato što je Zakonom o izmeni Zakona o osnovnim imovinsko pravnim odnosima ("službeni list" Jugoslavije 29/96) izbrisan član 29. Zakona o osnovnim imovinsko pravnim odnosima, koji je predviđao da ne može da se stekne imovinsko pravo na društvenoj imovini na osnovu dobiti na zastarelost. Nakon ove izmene nad društvenom imovinom može da se stekne imovinsko pravo na osnovu dobiti na zastarelost. Prema oceni Vrhovnog suda, zakonska norma se donosi da bi se regulisali odnosi u buduće, osim ako je u zakonu izričito naglašeno da ova norma ima retroaktivni uticaj. Gore navedenim Zakonom nije predviđeno da ova norma ima retroaktivan uticaj."
21. Dana 2. juna 2008. god. Opštinski sud u Prizrenu (Presuda C. br. 160/04) je usvojio tužbu A.Q. potvrđujući da je A.Q. vlasnik sporne nepokretnosti na osnovu posedovanja, držanja i obavezao je podnosioca da priznaju A.Q. imovinsko pravo i da dozvole registraciju sporne nepokretnosti. Osim toga, Opštinski sud u Prizrenu je proglasio izvršenje odluke E. br. 22/01 od 22. juna 2001. god. neprihvatljivim. Opštinski sud u Prizrenu je zaključio da:
 - a. da A.Q. nikad nije učestvovala u postupku kada je Opštinski sud doneo presudu (C. br. 69/2000) dana 1. februara 2001. god. i prvi put je saznala u vezi sa postupkom kada je Opštinski sud u Prizrenu otišao do sporne nepokretne imovine kako bi izvršio svoju odluku;
 - b. da je A.Q. savesni držalac sporne nepokretne imovine još od 1970. god. pa do sada. A.Q. je posedovala spornu nepokretnu imovinu na osnovu valjanog pravnog posla—kupoprodajnog ugovora koji je sklopljen dana 15. aprila 1967. god. A.Q. je koristila spornu nepokretnu imovinu a da je niko i ni na koji način nije ometao. Štaviše, A.Q. nije bila upoznata da se vodi neki sudski postupak u vezi sa spornom nepokretnom imovinom sve dok Opštinski sud u Prizrenu nije otišao do sporne nepokretne imovine da izvrši odluku E. br. 22/01 od 22. juna 2001. god;
 - c. da je istina da je sporna nepokretnost bila registrovana kao društvena imovina kada je bila prodana DP-u "PIK Progres" dana 21. februara 1963. god. Međutim, pošto su ugovori proglašeni ništavnim od strane Opštinskog suda u Prizrenu dana 1. februara 2001. god. (Presuda C. br. 69/2000) onda sporna nepokretnost nije nikad bila društvena imovina;
 - d. da je A.Q. stekla imovinsko pravo na osnovu posedovanja, držanja—shodno članu 28. stav 4 Zakona o imovinsko pravnim odnosima ("Službeni list" 6/1980, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, januar 30, 1980. god).
 - e. da "pozivajući se na primedbe date u rešenju Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 137/04 od 21.07.2005. god. sud je ustanovio da na osnovu pravnih pravila koja su bila na snazi kada su se osnovali ovi pravni odnosi između tužilje A.Q. i prethodnog vlasnika Gj.Q. koji su važili do stupanja na snagu Zakona o osnovama imovinsko pravnog odnosa savesni vlasnik stiče imovinsko

pravo nakon neprekidnog posedovanja u roku od 20 godina, iako nije legitimni vlasnik. U ovom slučaju, tužilja je svakako savesna vlasnica, jer sklapanjem ovog pravno važećeg ugovora ona je smatrala sebe vlasnicom i na osnovu ovoga je i bila vlasnik. Kakav god da se postupak kasnije vodio, tužilja nije bila upoznata, pa čak nije ni znala da se nekakav postupak i vodio u vezi sa spornom imovinom, a niti da se u ovom Sudu vodi postupak po predmetu.”

Podnosioci su se žalili protiv ove presude Okružnom sudu u Prizrenu.

22. Dana 13. oktobra 2009. god. Okružni sud u Prizrenu (Presuda Ac. br. 405/2008) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Prizrenu od 2. juna 2008. god. Podnosioci su podneli zahtev za reviziju Vrhovnom sudu protiv ove presude.
23. Dana 4. juna 2012. god. Vrhovni sud (Presuda Rev. br. 521/2009) je odbio kao neosnovan zahtev za reviziju i potvrdio je presudu Okružnog suda od 13. oktobra 2009. god.

Navodi podnosioca

24. Podnosioci navode da su presude Vrhovnog, Okružnog i Opštinskog suda donete u suprotnosti sa članom 31 [Pravo na čestito i nepristrasno suđenje] i članom 46 [Zaštita imovine] Ustava i u suprotnosti sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1 (Zaštita imovine) Protokola 1 EKLJP, zato što su podnosioci navodno “[...] vlasnici sporne nepokretnosti, zato što su je nasledili. Ovo pravo, prema Ustavu, je nedodirljivo i zagarantovano. Međutim, sa presudama redovnih sudova, imovinsko pravo pripada A.Q..”
25. Pored toga, podnosioci navode da A.Q. “[...] nije savesni posednik sporne nepokretnosti, a posebno od dana kada je Opštinski sud u Prizrenu poništio ugovore [...]”, odnosno od 1. februara 2001. godine.
26. Podnosioci takođe navode da je Opštinski sud u Prizrenu 2. juna 2008. god. bio pristrasan i kao takav je izvršio kršenje njihovih prava zagarantovanih Ustavom, članom 31 [Pravo na čestito i nepristrasno suđenje], zato što Opštinski sud 2. juna 2008. god. nije delovao u skladu sa primedbama datim od strane Vrhovnog suda u svojoj presudi od 21. jula 2004. god. Presuda Rev. br. 137/20.

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa žalbom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li su oni ispunili uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.
28. Pravilo 36 1 (c) Poslovnika o radu predviđa da “Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.”
29. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim i samo ako su prekršili prava i slobode zagarantovane Ustavom (ustavnost). Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila kako procesnog tako i materijalnog prava (vidi, mutatis mutandis,

García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

30. Sud može samo da razmotri da li su dokazi predočeni na takav način i da li je postupak u celini gledano bio sproveden na takav način da je podnosilac dobio pravično suđenje (Vidi između ostalog Izveštaj Evropske Komisije za Ljudska Prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, Zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god).
31. U ovom slučaju, podnosioci osporavaju samo to da li su redovni sudovi u potpunosti primenili važeće zakone i navode da se ne slažu sa činjeničnim nalazima redovnih sudova u vezi sa njihovim slučajem.
32. U stvari, podnosioci nisu potkrepili zahtev na ustavnim osnovama i nisu pružili dokaze da su njihova prava i slobode prekršene od strane redovnih sudova. Stoga, Ustavni sud ne može da zaključi da su relativni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni (vidi mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije, EKLJP Odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god).
33. Stoga, podnosioci nisu pokazali zašto i kako su redovni sudovi odlučili "na pristrasni način", čime se njihovo imovinsko pravo negiralo.
34. Proizilazi da je zahtev neprihvatljiv, zato što je očigledno neosnovan shodno pravilu 36 (1.c) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (1.c) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, 27. novembra 2012. god., jednoglasno je

ODLUČIO

- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom (4) Zakona o Ustavnom sudu; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda

Prof. Dr. Enver Hasani

